

Na temelju članka 25. Zakona o službenoj statistici ("Narodne novine", br. 103/03.), Hrvatski sabor na sjednici 11. veljače 2005., donio je

**STRATEGIJU
RAZVITKA SLUŽBENE STATISTIKE REPUBLIKE HRVATSKE
2004. – 2012.**

1. UVOD

Razvoj statističkog sustava složen je proces koji zahtijeva stalan dijalog s korisnicima statističkih podataka, davateljima podataka i drugim nositeljima aktivnosti službene statistike, uz sustavno praćenje i primjenjivanje međunarodnih standarda te formiranje i održavanje odgovarajućih ljudskih i materijalnih resursa. Posebnu važnost pritom ima stalna briga o poštivanju pravila statističke povjerljivosti i osiguranju međunarodne usporedivosti statističkih pokazatelja.

Strategija razvoja službene statistike Republike Hrvatske dokument je čija je svrha definirati dugoročne ciljeve, ali i opća načela, odrednice i kriterije za djelovanje i razvoj službene statistike Republike Hrvatske. Strategija ujedno predstavlja osnovu za određivanje temeljnog popisa statističkih aktivnosti i skupa statističkih pokazatelja usklađenih sa zahtjevima i potrebama krajnjih korisnika i ishodište je za sljedeći ciklus strategijskog upravljanja službenom statistikom Republike Hrvatske.

Za potrebe srednjoročnog planiranja razvoja službene statistike izrađuje se Program statističkih aktivnosti, koji se temelji na razrađenom pojmu statističkog proizvoda, a iz njega izvedeni Godišnji provedbeni plan, kao kratkoročni dokument, razrađuje statističke aktivnosti do razine statističkih istraživanja.

Strategija razvoja službene statistike određuje dugoročne ciljeve na temelju sagledanog stanja i potreba te predvidivog razvoja. Ubrzani razvoj nekih područja statistike ili jasno iskazane nove potrebe za statističkim indikatorima bit će uvjet revizije strategije razvoja unutar razdoblja na koje se ona odnosi. Jednako tako, dosegnuta razina razvoja u odnosu na planiranu bit će predmet objektivne analize nezavisne grupe stručnjaka sredinom i na kraju planskog razdoblja.

Strategija razvoja službene statistike Republike Hrvatske u znatnom je dijelu određena i strateškim ciljem Republike Hrvatske, ulaskom u Europsku uniju, što pretpostavlja ubrzavanje procesa harmonizacije sustava službene statistike Republike Hrvatske i statistike Europske unije. Tek uz punu harmonizaciju dvaju sustava bit će moguće uspoređivati, vrednovati i donositi valjane odluke o mjerama potrebnima za unapređivanje pojedinih segmenata društvenog života.

2. MISIJA

Djelotvorno i pravodobno pripremanje i diseminacija kvalitetnih i pouzdanih statističkih pokazatelja stanja i promjena u gospodarskim i društvenim pojavama i procesima potrebnih korisnicima radi donošenja odluka, poduzimanja mjera i vođenja politike kako bi se sve temeljilo na činjenicama.

Svrha djelovanja hrvatskoga statističkog sustava jest omogućiti:

- stanovništvu uvid u stvarnu i objektivnu sliku stanja u društvu,
- gospodarstvenicima, državnoj upravi, političarima, javnim ustanovama i drugim organizacijama praćenje pojava i kretanja u društvu, njihovu analizu i dobivanje pouzdanih informacija na kojima će se temeljiti donošenje odluka, poduzimanje mjera i vođenje politike,
- medijima i obrazovnim ustanovama prenošenje objektivnih i pouzdanih informacija o stanju i kretanjima u društvu,
- znanstvenicima, analitičarima i istraživačima provođenje empirijskih studija društvenih i gospodarskih kretanja,
- međunarodnim organizacijama, gospodarstvenicima i drugim nositeljima međunarodne suradnje provođenje njihovih aktivnosti na temelju međunarodno usporedivih statističkih pokazatelja.

Hrvatski statistički sustav ne daje samo sliku stanja i promjena unutar Republike Hrvatske, nego pridonosi, davanjem mogućnosti usporedbe, stvaranju proširene slike stanja i promjena u Europi i izvan nje. Time se ujedno pridonosi izgradnji međunarodnoga statističkog sustava usporedivih podataka.

3. VIZIJA

Hrvatski statistički sustav treba biti javno priznat, korisnički orijentiran i prepoznatljiv izvor pouzdanih i pravodobnih statističkih pokazatelja koji udovoljavaju potrebama za informacijama o stanju i kretanjima u društvu i gospodarstvu.

Iznimno je važno uspostavljanje sustava vrijednosti koji će prihvatiti i sustavno primjenjivati svi sudionici sustava službene statistike. Te vrijednosti jesu:

- **Korisnička orijentacija**

Postojeći i budući korisnici razlog su i svrha postojanja i razvoja statističkog sustava. Zahtjevi korisnika imaju iznimnu važnost za razvoj sustava pa se zajedničkim radom korisnika i nositelja sustava službene statistike mora raditi na udovoljavanju njihovim potrebama.

- **Kvaliteta rada**

Zadaće treba u svakom trenutku izvršavati na najvišoj mogućoj razini kvalitete. Za postizanje kvalitete bitno je postići najvišu moguću razinu stručnosti i profesionalne osposobljenosti djelatnika.

- **Djelotvornost**

Resurse treba koristiti djelotvorno, u skladu s načelima dobra gospodarenja.

- **Razvoj i poboljšavanje**

Nprekidan razvoj i poboljšavanje postojećega statističkog sustava i statističkih proizvoda osigurava kvalitetno praćenje promjena koje se događaju u društvu.

Službena statistika temelji se na načelima UN-a: relevantnosti, nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, pravodobnosti, stručne neovisnosti, racionalnosti, dosljednosti, javnosti, statističke povjerljivosti, korištenja individualnih podataka u isključivo statističke svrhe i javne odgovornosti.

4. GLAVNE ZADAĆE

Glavne zadaće, određene pravnim okvirom hrvatskoga statističkog sustava, jesu:

- **Prikupljanje, obrada i diseminacija statističkih podataka**

Primarna zadaća je prikupljanje i obrada statističkih podataka te izrada i diseminacija statističkih pokazatelja o društvenom i gospodarskom stanju i kretanjima u Republici Hrvatskoj, uključujući pripreme za početak izrade analitičkih komentara i projekcija za javnu uporabu.

- **Čuvanje stručne neovisnosti hrvatskoga statističkog sustava**

Pojam stručne neovisnosti podrazumijeva potpunu samostalnost u stručnim pitanjima kako bi se osigurao potpuno ravnopravan položaj svih sudionika u hrvatskome statističkom sustavu. To se odnosi i na nositelje statističkih aktivnosti i na davatelje podataka i na korisnike.

- **Povećanje povjerenja javnosti u službenu statistiku**

Za relevantnost podataka statističkog sustava bitno je da javnost percipira, razumije i ima pozitivno iskustvo s načinom na koji nositelji službene statistike štite povjerljivost prikupljenih podataka, s brigom o kvaliteti i pravovremenosti objavljivanja statističkih podataka te o razumljivosti i dostupnosti metodoloških obrazloženja. Iz povećanog povjerenja u službenu statistiku povećava se i spremnost izvještajnih jedinica da točnije opišu mjerene pojave, na osnovi čega raste i kvaliteta tih podataka.

- **Međunarodna suradnja**

Poseban naglasak je na suradnji s Europskom unijom, u okvirima procesa europskih integracija, te na suradnji s međunarodnim organizacijama poput UN-a, Svjetske banke, Međunarodnoga monetarnog fonda i Svjetske zdravstvene organizacije. Svrha

suradnje s međunarodnim organizacijama odnosno bilateralne suradnje s pojedinim zemljama jest udovoljavanje međunarodnim obvezama Republike Hrvatske, ali i komplementarno podupiranje razvoja hrvatskoga statističkog sustava, koji takvom harmonizacijom osigurava međunarodnu usporedivost statističkih podataka.

5. SUDIONICI U HRVATSKOME STATISTIČKOM SUSTAVU

Sudionici u hrvatskome statističkom sustavu jesu nositelji statističkih aktivnosti, davatelji podataka te korisnici službenih statističkih podataka.

Nositelji statističkih aktivnosti su Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka i uredi državne uprave u županijama te upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove službene statistike, te druge ustanove određene Programom statističkih aktivnosti. Državni zavod za statistiku jest središnja statistička ustanova koja obavlja pretežan broj statističkih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Hrvatska narodna banka, koja djeluje neovisno i izvan sustava državne uprave, obavlja statističke aktivnosti u svojoj domeni, određenoj Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 36/01.) Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike prikupljaju, obrađuju i diseminiraju statističke podatke za područja pripadajućih županija, odnosno Grada Zagreba. Uloga ostalih ovlaštenih tijela koja obavljaju statističke aktivnosti određene u Programu statističkih aktivnosti definirana je u skladu s iskazanim potrebama za statističkim pokazateljima iz njihovih domena. Uloga tih ovlaštenih tijela podložna je izmjenama zbog mogućih promjena u iskazanim potrebama, ali i zbog procjene njihovih mogućnosti za udovoljavanje metodološkim zahtjevima Europske unije i temeljnim načelima UN-a.

Davatelji podataka jesu sve fizičke i pravne osobe na području Republike Hrvatske od kojih nositelji statističkih aktivnosti dobivaju podatke za statističke svrhe. Osim toga, tijela državne uprave koja posjeduju administrativne podatke dužna su ih staviti na raspolaganje nositeljima statističkih aktivnosti ako za to postoji potreba.

Korisnici službenih statističkih podataka nalaze se u svim područjima gospodarskog i društvenog života, od pojedinih građana, poslovnih subjekata, tijela zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, tijela državne uprave i lokalne samouprave, akademskih, znanstvenih i istraživačkih ustanova te nevladinih organizacija do europskih i drugih međunarodnih ustanova.

6. STRATEGIJSKA PODRUČJA I STRATEGIJSKI CILJEVI

Strategijske ciljeve hrvatskoga statističkog sustava u ovom planskom razdoblju određuju s jedne strane ciljevi hrvatske države, njene obveze prema nacionalnim i međunarodnim prioritetima, a s druge strane postojeće stanje i realne mogućnosti statističkog sustava, sposobnost njegove promjene i objektivna raspoloživost potrebnih resursa. Strategijski ciljevi određuju promjene koje će osigurati najveći pomak u planiranju, funkcioniranju i korištenju hrvatskoga statističkog sustava. Ujedno, takav skup ciljeva postavlja osnovicu za

komunikaciju s međunarodnim statističkim sustavima osiguravajući usporedivost podataka i metoda, a time i jačanje povjerenja i primjenjivosti podataka hrvatskoga statističkog sustava u međunarodnom okruženju.

Strategija razvoja strukturirana je kroz pet područja:

- pravni temelj,
- sustav službene statistike,
- diseminacija i usluge korisnicima,
- međunarodna suradnja,
- ljudski resursi i organizacija rada.

Svako strategijsko područje obuhvaća niz dugoročnih strategijskih ciljeva razvoja hrvatskoga statističkog sustava. Dugoročni strategijski ciljevi se u Programu statističkih aktivnosti i Godišnjemu provedbenom planu iskazuju u konkretnim zadacima i skupovima statističkih pokazatelja, a izvode se iz misije, vizije, glavnih zadaća i strategijskih područja te odražavaju stvarne korisničke potrebe za statističkim podacima.

6.1 PRAVNI TEMELJ

OPĆI CILJ:

- Razviti i primjenjivati pravni okvir sustava službene statistike u skladu s nacionalnim i međunarodnim potrebama i zahtjevima.

STRATEGIJSKI CILJEVI:

- Definirati organizacijski i teritorijalni ustroj Državnog zavoda za statistiku te njihov pravni okvir.
- Uspostaviti koordinacijsku funkciju Državnog zavoda za statistiku u odnosu na druge nositelje službene statistike.
- Primjenjivati međunarodne standarde u području stručne neovisnosti sustava službene statistike.
- U okviru aktivnosti na integraciji Hrvatske u Europsku uniju uspostaviti i održavati usklađenost s pravnim naslijeđem Europske unije.

6.2 SUSTAV SLUŽBENE STATISTIKE

OPĆI CILJ:

- Razviti sustav službene statistike u skladu s nacionalnim i međunarodnim potrebama i zahtjevima.

STRATEGIJSKI CILJEVI:

- Ugraditi u sustav službene statistike mehanizme koji osiguravaju punu statističku povjerljivost.

- Raditi na smanjivanju opterećenosti davatelja podataka.
- Uspostaviti i razvijati model utjecaja korisnika na razvoj statističkog sustava.
- Harmonizirati sustav službene statistike s europskim statističkim sustavom i usklađivati nacionalne statističke standarde s međunarodnim standardima.
- Sustavno poboljšavati kvalitetu i pravodobnost statističkih informacija.

6.3 DISEMINACIJA I USLUGE KORISNICIMA

OPĆI CILJ:

- Razviti sustav diseminacije statističkih pokazatelja u skladu s nacionalnim i međunarodnim potrebama i zahtjevima.

STRATEGIJSKI CILJEVI:

- Osigurati ravnopravnost u korištenju podataka službene statistike.
- Uspostaviti javno dostupnu bazu službene statistike na internetu.
- Uspostaviti sustav praćenja uporabe službene statistike.
- Odgovoriti svim ostvarivim potrebama i zahtjevima korisnika službene statistike.
- Povećati ulogu elektroničkih oblika prijenosa podataka.
- Postići potpunu dvojezičnost podataka objavljenih na internetu – hrvatski i engleski.
- Uspostaviti sustav redovitog ocjenjivanja kvalitete usluga te praćenja potreba i zadovoljstva korisnika usluga.
- Uspostaviti i dalje razvijati sustav naplaćivanja nestandardnih usluga pripreme statističkih podataka.

6.4 MEĐUNARODNA SURADNJA

OPĆI CILJ:

- Odgovoriti međunarodnim obvezama postavljenima pred hrvatski statistički sustav.

STRATEGIJSKI CILJEVI:

- Postići međunarodnu usporedivost statističkih podataka primjenom relevantnih međunarodnih standarda.
- Pridonosti djelovanju međunarodnih statističkih tijela i organizacija aktivnim sudjelovanjem u njihovu radu.

6.5 LJUDSKI RESURSI I ORGANIZACIJA RADA

OPĆI CILJ:

- Postići održivost sustava službene statistike.

STRATEGIJSKI CILJEVI:

- Pravodobno osiguravati i razvijati ljudske resurse, među ostalim i kroz sustave stimuliranja kvalitetnog rada, internoga stručnog obrazovanja i internog informiranja.
- Razvijati sustav upravljanja kvalitetom u svim segmentima djelovanja službene statistike.
- Razvijati horizontalnu povezanost segmenata statističkog sustava.
- Uspostaviti sustav praćenja interne produktivnosti i djelotvornosti.
- Racionalizirati organizaciju rada.
- Razvoj sustava vezati uz suvremene informatičke tehnologije.

7. POJEDINAČNI CILJEVI

Pojedinačni ciljevi rezultat su razrade strategijskih ciljeva do razine konkretnih aktivnosti potrebnih za izradu statističkih proizvoda odnosno skupova statističkih pokazatelja uobličениh u smislene cjeline koje odgovaraju potrebama korisnika za statističkim podacima.

7.1 STATISTIČKI REGISTRI

Osnovna pretpostavka razvoja statističkog sustava jest uspostavljanje statističkih registara na kojima se temelji većina važnih statističkih istraživanja.

Najvažniji strateški cilj u tom području jest uspostavljanje Statističkoga poslovnog registra, koji je glavni izvor podataka za većinu statističkih istraživanja u poslovnim statistikama, a zauzima i središnje mjesto u nacionalnim računima. Statistički poslovni registar organizirat će se tako da pokazuje sektorsku alokaciju institucionalnih jedinica, a profiliranjem poduzeća i lokalnih jedinica dobivat će se jedinice prema vrsti djelatnosti i lokalne jedinice prema vrsti djelatnosti.

Predviđena je izrada i uvođenje u primjenu Statističkog registra poljoprivrednih gospodarstava. Statistika poljoprivredne proizvodnje predstavljat će važan izvor informacija za ispravno pozicioniranje Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Osnovica za provođenje učinkovitih i ekonomičnih statističkih istraživanja u poljoprivrednoj proizvodnji jest dobro organiziran, pouzdan i ažuran Statistički registar poljoprivrednih gospodarstava.

U području stanogradnje i građevinarstva ustrojiti će se Statistički registar stanova i zgrada, koji će se koristiti i kao okvir za izbor jedinica u istraživanjima o kućanstvima.

7.2 PRIMJENA METODE UZORKA NA TEMELJU REGISTARA

Kvalitetni statistički registri imaju dvojaku ulogu. Jedna je podizanje kvalitete prikupljenih podataka vođenjem ažurnih zapisa o promjenama u statističkim jedinicama, a druga, jednako važna, smanjenje troškova provođenja statističkih istraživanja preko kvalitetno odabranih reprezentativnih uzoraka pojave koja se istražuje. Smanjenje troškova provedbe statističkih istraživanja posebno je važno zbog očekivanog povećanja broja statističkih istraživanja te zbog dodavanja novih mogućnosti i sadržaja u statistički sustav.

7.3 KLASIFIKACIJE

Radi postizanja usporedivosti podataka između različitih statističkih istraživanja u zemlji i međunarodnim razmjerima nužno je uspostaviti i održavati sustav međunarodno utvrđenih klasifikacija. Takve klasifikacije koriste se za prikazivanje rezultata u zemlji, a omogućuju i međunarodnu usporedivost, što predstavlja i međunarodnu obvezu Republike Hrvatske.

U području klasifikacija strateški cilj je usklađivanje svih specifičnih klasifikacija prema klasifikacijama NKD (Nacionalna klasifikacija djelatnosti) i KPD (Klasifikacija proizvoda po djelatnostima). Usklađivanje tih klasifikacijskih sustava omogućit će uspoređivanje podataka iz različitih istraživanja i međunarodne usporedbe. S istim ciljem nastavit će se usklađivanje nacionalnih klasifikacija iz područja socijalne statistike prema međunarodnim klasifikacijama i njihovo međusobno povezivanje, primjerice klasifikacija u području zdravstva.

7.4 POSLOVNE STATISTIKE

Sustav poslovnih statistika treba osiguravati ažurne, pouzdane i usporedive statističke informacije o poslovanju i akterima poslovanja u okviru nacionalnoga tržišnog gospodarstva i omogućiti usporedbu s drugim gospodarstvima.

Poslovne statistike imaju široku uporabu, a osobito pri sagledavanju strukture i evolucije poslovnih aktivnosti, poslovnog ciklusa i trendova, korištenja čimbenika proizvodnje i ostalih elemenata koji utječu na konkurentnost, uspješnost regionalnog, nacionalnog i međunarodnog razvoja poslovanja, pojavu novih ekonomija, malih i srednjih poduzeća te specifičnih karakteristika poduzeća u odnosu na posebne ekonomske grupacije.

Strateški ciljevi razvoja poslovnih statistika jesu:

- uspostavljanje konzistentnog sustava strukturnih poslovnih statistika harmoniziranog s Europskom unijom koji će omogućiti prikupljanje, proizvodnju i diseminaciju pouzdanih, usporedivih i pravodobnih strukturnih pokazatelja o strukturi ukupnog gospodarstva, pojavi novih ekonomija, ekonomskim aktivnostima poduzeća (poslovnih entiteta), veličini poduzeća (posebno malih i srednjih), njihovu poslovanju, učinkovitosti i konkurentnosti na nacionalnome, regionalnome i međunarodnome ekonomskom području
- usklađivanje nacionalnog sustava kratkoročnih poslovnih statistika sa statističkim sustavom Europske unije i proizvodnja svih kratkoročnih poslovnih informacija za

brzu i pouzdanu analizu poslovnog ciklusa i korekciju tekuće ekonomske politike analizom informacija o kretanju u pojedinačnoj ekonomskoj aktivnosti unutar glavnih sektora ekonomije i u ukupnom gospodarstvu

- uspostavljanje i ustrojavanje novog sustava nacionalnih energetske statistika prema konceptu Europske unije koji će osigurati strukturne i kratkoročne informacije o proizvodnji, potrošnji i cijenama po vrstama energije, o obnovljivim izvorima energije, učinkovitosti nacionalnoga energetske sektora i njegovu restrukturiranju, o subjektima uključenima u opskrbu, trgovinu i distribuciju energije sve do izračuna energetske statističke bilance prema konceptu Europske unije i nacionalnoj strategiji razvoja energetske sektora.

7.5 STATISTIKA ROBNE RAZMJENE S INOZEMSTVOM

Jedan od važnijih zadataka pri uključivanju Republike Hrvatske u Europsku uniju jest praćenje robne razmjene s inozemstvom. Stoga će se u sustav službene statistike Republike Hrvatske uvesti Intrastat, novo istraživanje za praćenje robne razmjene zemalja članica Europske unije na osnovi izvještaja poslovnih subjekata koji sudjeluju u toj razmjeni, a nastaviti će se praćenje robne razmjene s trećim zemljama na temelju carinskih deklaracija.

U pripremi za uvođenje novoga statističkog istraživanja o robnoj razmjeni s inozemstvom bit će potrebno primijeniti propise i metodologiju Europske unije te na razini Republike Hrvatske odrediti zakonsku regulativu, nositelje i izvršitelje poslova i zadataka vezanih uz Intrastat.

7.6 STATISTIKA POLJOPRIVREDE

Statistika poljoprivrede jedna je od prioritetnih statistika pri uključivanju Republike Hrvatske u Europsku uniju. Važnost poljoprivredne statistike vidi se već prema broju uredbi kojima je zastupljena u Eurostatu. Obuhvaća različita područja: biljnu proizvodnju, stočarstvo, šumarstvo, ribarstvo, agromonetarne statistike i zaštitu okoliša. Osiguranje kvalitetnih, pouzdanih i međunarodno harmoniziranih podataka nužno je za potrebe agrarne politike, planiranje i provođenje politike održivog razvoja na regionalnoj i nacionalnoj razini te planiranje mjera zaštite okoliša.

Radi toga će se izraditi Registar poljoprivrednih gospodarstava, na temelju kojeg će se provesti radikalna revizija postojećih poljoprivrednih statistika i koji će ujedno biti temelj za nova istraživanja.

Ustrojiti će se i uvesti u primjenu tipologije poljoprivrednih posjeda (prema vrsti poljoprivredne proizvodnje i prema ekonomskoj snazi).

Jedan od važnijih ciljeva jest uspostava i razvoj nacionalnog sustava agromonetarnih statistika usklađenih sa zahtjevima Europske unije, posebno u području cijena i ekonomskih računa u poljoprivredi i šumarstvu.

Također će se razvijati i statistika zaštite okoliša, posebno u području troškova zaštite okoliša.

Planira se korištenje administrativnih izvora u onim područjima u kojima je to moguće radi smanjenja troškova i opterećenosti davatelja podataka (npr. ribarstvo, zaštita okoliša).

7.7 SOCIJALNE STATISTIKE

Osim u gospodarstvu, brze promjene događaju se i u društvenoj sferi, u okviru koje je posebno važno osigurati praćenje promjena i napretka socijalne i zdravstvene zaštite najugroženijih kategorija stanovništva. Da bi se osigurao uvid u dinamične promjene društva koje treba očekivati, u statističkom praćenju uskladit će se i dopuniti postojeći podaci o stanovništvu, tržištu rada, obrazovanju, kulturi, zdravstvu, sigurnosti i zaštiti potrošača, osobnoj potrošnji i socijalnoj zaštiti. Na temelju tih podataka uvest će se izračun kratkoročnih indikatora i međunarodno usporedivih socijalnih pokazatelja koji obuhvaćaju pet važnih dimenzija društvene uključenosti stanovništva:

- financijski aspekt siromaštva,
- zaposlenost,
- zdravstvo,
- obrazovanje,
- stanovanje.

Socijalni pokazatelji, koje je definirao Eurostat i prema kojima će se razviti izračun na nacionalnoj i regionalnoj razini, omogućavaju periodično praćenje napretka zemlje prema zacrtanim ciljevima. Unutar punog skupa pokazatelja postoji podjela na monetarne i nemonetarne, strukturalne indikatore. Monetarni pokazatelji, oslonjeni na podatke o prihodima i izdacima stanovništva za osobnu potrošnju, osvjetljavaju problem siromaštva s nekoliko demografskih, financijskih i drugih aspekata, a dopunjeni strukturalnim pokazateljima o ekonomskoj aktivnosti stanovništva, zdravstvu, obrazovanju i uvjetima stanovanja, daju cjelovitu sliku društva.

Socijalne statistike će, kao strateško opredjeljenje, dobiti i novu funkciju – prikupljanje financijskih podataka za potrebe makroekonomskih statistika. Stanovništvo i njegova potrošnja važan su segment makroekonomskih statistika. Jednako su važan element prihodi stanovništva i struktura njihova trošenja. Socijalne statistike prikupljat će te podatke kako bi se poboljšala kvaliteta podataka u makroekonomskim statistikama.

7.8 MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

U segmentu makroekonomskih statistika postoji opsežan plan i niz strateških ciljeva koje Državni zavod za statistiku namjerava ostvariti. Planira se uvođenje izračuna tromjesečnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) prema proizvodnom i potrošnom pristupu u tekućim i stalnim cijenama po načelu čiste djelatnosti, umjesto po institucionalnom načelu, kako se sada radi. Uz tromjesečni, izračunavat će se i godišnji BDP prema proizvodnom, potrošnom i dohodovnom pristupu, u tekućim i stalnim cijenama, po načelu čistih djelatnosti. Također će se pratiti i tekući računi te računi akumulacije.

Jedan od važnih ciljeva, posebno s obzirom na očekivanja Hrvatske prema pridruživanju Europskoj uniji, jest izračunavanje BDP-a na regionalnoj razini. BDP će se izračunavati na razinama NUTS 2 i NUTS 3 i na taj način postići usporedivost s regijama Europske unije prema standardnim i općeprihvaćenim metodologijama. U taj cilj bit će uključeni i računi kućanstava.

Strateški ciljevi razvitka makroekonomskih statistika uključuju i izračun tablica ponude i uporabe te simetrične input-output tablice za Republiku Hrvatsku u tekućim i stalnim cijenama.

Radi poboljšanja uvida u dinamiku promjena na strani potrošnje, a usklađeno s uobičajenom praksom zemalja Europske unije, uspostaviti će se praćenje indeksa potrošačkih cijena kao nacionalni i kao harmonizirani model.

Važna područja za Republiku Hrvatsku jesu sektori energije, turizma i ekologije. U tim sektorima uspostaviti će se satelitski računi i provoditi potrebna statistička istraživanja koja će omogućiti uvid i u posredne utjecaje tih djelatnosti na funkcioniranje cijelog društva.

7.9 REGIONALNA STATISTIKA

Uvođenje regija za statističko praćenje omogućit će daljnji razvitak regionalne statistike kao preduvjeta za planiranje i praćenje regionalnog razvoja. Pored BDP-a koji će se izračunavati do razine NUTS 3 i tekućih računa kućanstava koji će se izračunavati do razine NUTS 2, strateški ciljevi razvitka su sljedeći:

- pokazatelji ekonomske aktivnosti stanovništva iz Ankete o radnoj snazi do razine NUTS 2 i NUTS 3,
- ekonomski računi u poljoprivredi i šumarstvu do razine NUTS 2,
- strukturno-poslovni pokazatelji (plaće i nadnice, brutoinvesticije u fiksni kapital, broj zaposlenih i drugo) na razini NUTS 2,
- strukturni pokazatelji o proizvodnji i potrošnji energije na razini NUTS 2,
- pokazatelji o prevezenoj robi i putnicima u međunarodnom prijevozu na razini NUTS 2,
- pokazatelji o smještajnim kapacitetima, broju turista i noćenja na razini NUTS 2 i NUTS 3,
- pokazatelji statistike obrazovanja na razini NUTS 2.

U skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju Republika Hrvatska se obvezala do 2006. godine Komisiji Europskih zajednica dostaviti BDP po glavi stanovnika usklađen na razini NUTS 2. Provedba Ankete o radnoj snazi na razini NUTS 2 planira se također do 2006. godine.

Regionalna statistika po ostalim sektorima uvest će se do 2007. godine, što će omogućiti usporedivost statističkih regija Republike Hrvatske s regijama Europske unije na temelju istih standarda statističkog praćenja.

7.10 RODNA STATISTIKA

Rodna statistika se odnosi na statističke podatke koji održavaju realnost žena i muškaraca u svim sferama života, uključujući odnose između spolova. Takva statistika jasno ukazuje na stupanj ravnopravnosti spolova u društvu. Ona omogućuje vidljivost stanja i iskustava žena i muškaraca tijekom svih faza životnoga ciklusa. Vođenje rodne statistike omogućuje praćenje stanja ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj potrebnih radi donošenja odluka, poduzimanja mjera i vođenja politike za ostvarivanje te ravnopravnosti. Za to je nužna mogućnost uspoređivanja podataka o ženama i muškarcima u svim područjima društvenog života.

Ulaskom u Europsku uniju Republika Hrvatska se obvezuje ubrzati proces harmonizacije sustava svoje službene statistike sa statistikom EU koja se zalaže za iskazivanje svih podataka o pojedincima po spolu te kontinuirani razvoj i unapređenje metodologija i indikatora za evaluaciju ravnopravnosti spolova.

Rodna statistika:

- Iskazivanje sve statistike o pojedincima po spolu,
- Analiziranje i prikazivanje svih varijabli i karakteristika po spolu kao primarne i sveukupne klasifikacijske kategorije,
- Reflektiranje svih rodni pitanja u statističkim podacima.

Statistički podaci o pojedincima će u svim publikacijama biti iskazani po spolu i ako je moguće po dobi. Podaci će biti dostupni korisnicima i putem elektroničkih medija te javno dostupnih baza službene statistike na internetu. Državni zavod za statistiku će redovito objavljivati i diseminirati publikacije sa statističkim podacima o ženama i muškarcima u Republici Hrvatskoj. Publikacije će biti razumljive i netehničkim korisnicima.

Strategija razvoja službene statistike Republike Hrvatske određena je misijom, vizijom, glavnim zadaćama, strategijskim područjima i ciljevima. Planirani razvoj procijenjen je na temelju potreba domaćih i međunarodnih korisnika statističkih podataka, ali i zadataka koje pred sustav službene statistike postavlja očekivano pridruživanje Europskoj uniji. Iskorak kakav je planiran nužan je i moguć, a njegova realizacija ovisi i o osiguravanju nužnih ljudskih i financijskih resursa.

Klasa: 951-01/04-01/01
Zagreb, 11. veljače 2005.

HRVATSKI SABOR

PREDSJEDNIK
HRVATSKOGA SABORA

Vladimir Šeks, v.r.